

Frågor och svar om "Öppen rapportering av värdeöverföringar" för hälso- och sjukvårdspersonal som är konsulter för läkemedelsföretag

Vilka data/personuppgifter om mig kommer att publiceras?

Ditt namn (eller din organisations/bolags namn), och adressen där du eller organisationen/bolaget huvudsakligen är verksam, totalsumma i arvode per år samt ev. andra omkostnader förknippade med uppdraget såsom ersättning för resor eller logi. Samt eventuell unik kod för identifiering (frivillig uppgift).

När kommer informationen att publiceras?

Rapporteringen sker årsvis av företagen och där den första rapporteringen skedde 2016, baserat på utbetalningar som skett under 2015. Nästa publicering sker i LIFs samarbetsdatabas den 31 maj 2017. <http://www.lif.se/etik/samarbetsdatabaser/?type=Disclosure>

Hur kommer redovisningen att se ut? Kan man söka på mitt namn och få upp hela bilden från alla företag?

I Sverige sker redovisningen i excelblad som gjorts om till PDF-format. Det blir en PDF per företag och därför kommer man inte att kunna söka upp en person och få alla eventuella uppdrag samlade från flera företag. LIF kommer dock att samla alla företags PDF:er så att de går att nå från ett och samma ställe i den s.k. "Samarbetsdatabasen" på Lif.se. Värdeöverföringarna ska redovisas på svenska, men läkemedelsföretagen uppmanas att redovisa informationen även på engelska.

Kommer man att kunna se exakt vilka uppdrag jag har gjort och hur mycket arvode jag fått per uppdrag?

Nej, det som redovisas i företagets rapportmall är enbart en total summa på mottagna värdeöverföringar under ett år för en viss person/enskild firma/företag. Det är inte specificerat vad uppdraget har bestått utav, eller hur stor omfattningen av uppdraget har varit.

Hur länge kommer mina data vara publicerade?

Rapportmallarna kommer att förbli offentliga under minst tre år från första publiceringen.

Varför gör ni detta det är ju min ensak vad jag tjänar?

Den ökade transparensen genomförs i hela Europa genom organisationen EFPIAs (Europeiska motsvarigheten till LIF) nya uppförandekod. Uppförandekoden har kommit till mot bakgrund av de ökade förväntningarna från omvärlden att samspelet mellan företag och samhälle är transparent. I Europa sker redan liknande rapportering i länder som Danmark, Frankrike, Portugal, Slovakien, Nederländerna och UK. Utanför Europa även i t.ex. Japan och USA. En målsättning för branschen är att öka omvärldens förståelse för de viktiga samarbeten som sker mellan läkemedelsföretag och hälso- och sjukvårdens organisationer och medarbetare.

För LIF har öppenhet och transparens länge varit ledord. LIF startade t.ex. redan 2004 LIF:s "Samarbetsdatabas" som bland annat öppet visar vilka samarbeten som finns mellan läkemedelsföretag och patientorganisationer men som senare utvidgats till att omfatta även samarbeten med hälso- och sjukvården.

Redovisar ni arvode före eller efter skatt? (man kan ju teoretiskt välja att det dras 100% skatt vid utbetalning av arvode som lön)

Arvodet kommer i de flesta fall att rapporteras som en bruttoersättning dvs. före skatt. Det står i företagets respektive metodbeskrivning hur de har valt att göra.

Kan jag ta pengarna på mitt företag istället?

Ja, då redovisas värdeöverföringen på företaget. Är företaget då ett aktiebolag eller handelsbolag publiceras uppgifterna utan samtycke. Är företaget en enskild firma kommer företaget att be om ett skriftligt samtycke före publicering.

Kommer ni tillfråga mig innan ni publicerar data?

Vid kontraktsskrivning kommer företaget vanligen att gå igenom vad man avser att publicera. I vissa fall kommer det enligt personuppgiftslagen (PuL) att också krävas ett skriftligt samtycke från dig (om du får ersättning i form av lön för en bisyssla, eller till en enskild firma) men ges ersättningen till ett aktiebolag eller handelsbolag kommer publicering att ske på bolagets namn utan ditt skriftliga samtycke. Det kan också vara under din arbetsgivare som värdeöverföringen publiceras om du har utfört uppdraget i tjänsten. Även om samtycke inte krävs för att publicera ersättningar som skett till aktiebolag, handelsbolag eller sjukhus/klinik/regioner, kan en del företag likväl komma att informera dessa aktörer vad man avser att publicera, för att utesluta ev. felaktigheter. Samma möjlighet kan även komma att ges till enskilda personer eller de med enskild firma, även om samtycke lämnats. Det är dock frivilligt från företagets sida.

Varför krävs det inte samtycke innan uppgifterna publiceras när det är mitt företag som får arvodet?

Företag i form av aktiebolag eller handelsbolag är juridiska personer. Uppgifter om juridiska personer ses normalt inte som personuppgifter och samtycke inför publicering krävs därför inte. Undantaget är om ditt företag är en enskild firma. Uppgifter om enskild firma ses rent juridiskt som personuppgifter och därför krävs ditt samtycke inför publicering.

Kan ni betala in en summa på ett forskningskonto på kliniken istället?

Om uppdraget utförs i tjänsten och inte som en bisyssla kan man komma överens om det i avtalet med arbetsgivaren. I sådana fall redovisas det som en värdeöverföring till kliniken. Det som står i kontraktet är det som gäller.

Kan ni skänka konsultarvodet till välgörenhet istället?

Enligt redovisnings- och skatteskäl måste ett uppdrag och en utbetalning hänga samman, och kan därför inte göras till tredje part. Så länge du har haft möjlighet att lyfta arvodet så ska det också redovisas. Däremot kan du själv skänka pengarna i efterhand men detta påverkar inte publiceringen

Vad händer om jag inte tar ut något arvode?

Då finns ingen värdeöverföring att rapportera, däremot om du erhåller reseersättning eller liknande kommer detta att rapporteras. Samtycke kommer då att krävas inför publicering.

Kommer mina konsultuppdrag utomlands att redovisas?

De flesta läkemedelsföretag i Europa lyder under EFPIA:s (Europeiska motsvarigheten till LIF) regler och då ska alla värdeöverföringar från detta läkemedelsföretag till en HCP vars arbetsplats

huvudsakligen är i Sverige att redovisas i Sverige, oavsett var uppdraget är utfört. Detta gäller även om moderbolaget ligger utanför Europa, och dotterbolaget i Sverige.

Vad gör jag om data som har publicerats inte stämmer?

Då kontaktar du det aktuella läkemedelsföretaget och ber om en eventuell rättelse.

När jag läser den del i kontraktet som handlar om samtycke förstår jag inte vad som menas med "personuppgifterna kan komma att överföras till och behandlas i land utanför EU/ESS-området."? Vissa företag kommer att lägga in en länk i samarbetsdatabasen till en egen webbsida som innehåller rapporten för ett visst år. Webbsidan eller databasen som innehåller dessa uppgifter kan ha sin hemvist i ett land utanför EU/EES.

Vad menas med att redovisningen sker enligt den s.k. kontantprincipen?

Publicering av värdeöverföringar ska i de allra flesta fall följa den s.k. kontantprincipen som betyder att man publicerar den individ (HCP) eller instans (HCO) som mottagit värdeöverföringen från läkemedelsföretaget dvs. man "följer pengarna". Detta gäller även i en tidsaspekt, dvs. man publicerar värdeöverföringen på det år som pengarna överfördes, oavsett när t.ex. ett uppdrag genomförts. Detta kan betyda att tiden för rapporteringen kan skilja sig mot ett företags räkenskapsår eller tidpunkten för bokföringen av kostnaden.

Vad händer om jag drar tillbaka mitt samtycke?

En uppdragstagare har rätt att när som helst återkalla sitt samtycke till publicering. Ett återkallande av samtycke skall behandlas i enlighet med personuppgiftslagen (PuL). För det fall uppdragstagaren (av någon anledning) återkallar sitt samtycke till publicering finns det stöd för att uppdragsgivaren, i detta fall läkemedelsföretaget, alltjämt har rätt att behandla redan insamlade uppgifter och därmed publicera dem, under förutsättning att uppgifterna inte ändras eller kompletteras. Uppgifterna får inte heller ha blivit inaktuella.

Vad händer om jag inte samtycker till publicering?

Det är av yttersta vikt att medarbetare samtycker till publicering av uppgifterna för att transparens skall uppnås. Om företaget väljer att fullfölja ett samarbete utan samtycke kommer arvoden och andra kostnadsersättningar att redovisas i s.k. aggregerad form där man inte kan identifiera mottagaren.

Vad redovisas vid ett uppdrag i tjänst?

Huruvida ett uppdrag sker inom ramen för tjänsten eller som en bisyssla regleras i konsultavtalet. Om det är ett uppdrag i tjänsten är det sjukhuset/kliniken/regionen som erhåller ersättningen och därmed är det ersättningen till sjukhuset/kliniken/regionen som rapporteras under HCO.

Vad händer om kliniken tar uppdraget/betalningen men det blir reseersättning i samband med uppdraget?

Det är främst en fråga om vad som står i det specifika kontraktet t.ex. om reseersättning ska tas upp på faktura från kliniken. Om en värdeöverföring i form av reseersättning dock görs direkt till en konsult ska den redovisas på individnivå.

Kan företagen lämna ut mer detaljer kring mitt uppdrag till exempelvis en journalist som tar kontakt med dem?

Företagen har inga skyldigheter att redovisa några andra uppgifter än de som publicerats. Ersättningar från företag för uppdrag i tjänsten till offentliganställda omfattas däremot av offentlighetsprincipen. Journalister kan därför vända sig till den offentliga arbetsgivaren och begära ut ytterligare uppgifter om inte ett beslut om sekretess har fattats.